

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlational Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความสามารถในการร่วมทำนายภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการสรุปลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง และ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์และความสามารถในการร่วมทำนายภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 863 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน เมษายน ถึง เดือน สิงหาคม 2559 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้” ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 จำนวน 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐาน ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับปัจจัย ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และ ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายตามลำดับดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลพื้นฐาน

ตาราง 6 จำนวน และร้อยละข้อมูลพื้นฐานของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ ภูมิลำเนา รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะเวลาที่ประสบเจอเหตุการณ์ความรุนแรง (n = 863)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	847	98.15
หญิง	16	1.85
สถานภาพสมรส		
คู่/สมรส	347	40.21
โสด	477	55.27
หม้าย/หย่าร้าง	39	4.52

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
20 – 30	689	79.84
31 – 40	93	10.78
41 – 50	40	4.63
51 – 60	41	4.75
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	55	6.37
มัธยมศึกษาตอนต้น	197	22.83
มัธยมศึกษาตอนปลาย	355	41.14
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	117	13.56
ปริญญาตรี	114	13.21
ปริญญาโท	16	1.85
สูงกว่าปริญญาโท	9	1.04
ระดับชั้นยศ		
ทหารกองประจำการ	484	56.08
ประทวน	330	38.24
สัญญาบัตร	49	5.68
ภูมิลำเนา		
ภาคใต้	651	75.43
ภาคกลาง	119	13.79
ภาคเหนือ	37	4.29
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	55	6.37
อื่นๆ ได้แก่ (ภาคตะวันออก)	1	0.12

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้		
5,000 - 10,000	379	43.92
10,001 -15,000	225	26.07
15,001 - 20,000	125	14.48
20,001- 25,000	71	8.23
25,001- 30,000	31	3.59
30,001 ขึ้นไป	32	3.71
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้		
น้อยกว่า 6 เดือน	84	9.73
6เดือน – 1 ปี	210	24.34
มากกว่า 1 ปี	569	65.93
ระยะเวลาที่ประสบเจอเหตุการณ์ความรุนแรง		
น้อยกว่า 1 เดือน	256	29.66
1 – 3 เดือน	207	23.99
4 – 6 เดือน	157	18.19
มากกว่า 6 เดือน	243	28.16
รวม	863	100.00

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.15 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 1.85 สถานภาพสมรสมากที่สุด คือ โสด คิดเป็นร้อยละ 55.27 รองลงมา คือ คู่/สมรส คิดเป็นร้อยละ 40.21 จำนวนน้อยที่สุด คือ หม้าย/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 4.52 ช่วงอายุมากที่สุด คือ 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 79.84 รองลงมา คือ อายุ 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.78 อายุ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.75 และ ช่วงอายุน้อยที่สุด คือ 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.63 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 41.14 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้นคือ 22.83 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง คิดเป็นร้อยละ 13.56 ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 13.21 ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.37 ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1.85 และน้อยที่สุด คือ สูงกว่าปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1.04 ระดับชั้นยศของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ ทหารกองประจำการ คิดเป็นร้อยละ 56.08 รองลงมา คือ ประทวน คิดเป็นร้อยละ 38.24 น้อยสุด คือ สัญญาบัตร คิดเป็นร้อยละ 5.68 ภูมิลาเนาทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้พบมากที่สุด คือ ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 75.43 รองลงมา คือ ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 13.79 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 6.37

ภาคเหนือ 4.29 และน้อยที่สุด คือ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 0.12 รายได้ของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ 5,000 – 10,000 คิดเป็นร้อยละ 43.92 รองลงมา คือ 10,001 – 15,000 คิดเป็นร้อยละ 26.07 15,001 – 20,000 คิดเป็นร้อยละ 14.48 20,001 – 25,000 คิดเป็นร้อยละ 8.23 30,001 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.71 และรายได้น้อยสุด คือ 25,001 – 30,000 คิดเป็นร้อยละ 3.59 ระยะเวลาที่ทหารลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้พบมากที่สุด คือ มากกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 65.93 รองลงมา คือ 6 เดือน – ถึง 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.34 น้อยสุด คือ น้อยกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 9.73 ระยะเวลาที่ทหารประสบเหตุการณความรุนแรง มากที่สุด คือ น้อยกว่า 1 เดือน คิดเป็นร้อยละ 29.66 รองลงมา คือ มากกว่า 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 28.16 ระยะเวลา 1 – 3 เดือน คิดเป็นร้อยละ 23.99 และระยะเวลาน้อยที่สุดที่ทหารประสบเหตุการณความรุนแรง คือ 4 – 6 เดือน คิดเป็นร้อยละ 18.19

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับปัจจัย

การวิเคราะห์ระดับปัจจัยด้านความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัย และภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัยของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n = 863)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ
ความยืดหยุ่นทนทาน	3.916	.540	สูง
พฤติกรรมการเผชิญปัญหา	3.874	.530	สูง
การให้อภัย	3.194	.389	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความยืดหยุ่นทนทานมีค่าเฉลี่ย 3.916 อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง ส่วนพฤติกรรมการเผชิญปัญหา มีค่าเฉลี่ย 3.874 อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง และการให้อภัย มีค่าเฉลี่ย 3.194 อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n = 863)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับภาวะสุขภาพจิต
ภาวะสุขภาพจิต	46.014	5.860	ทั่วไป (Fair)

จากตาราง 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะสุขภาพจิตเท่ากับคนทั่วไป (Fair) มีค่าเฉลี่ย 46.014

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความยืดหยุ่นทนทานรายด้าน ของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (n = 863)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับความ ยืดหยุ่นทนทาน
ความยืดหยุ่นทนทาน			
ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น	3.949	.636	สูง
ความมั่นใจในการดำรงชีวิตอยู่	3.873	.604	สูง
การมีสิ่งสนับสนุนทางสังคม	3.841	.715	สูง
การมีชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงทางจิตฯ	3.986	.681	สูง
ความสามารถในการผ่อนคลายฯ	3.932	.631	สูง
ภาพรวม	3.916	.540	สูง

จากตาราง 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความยืดหยุ่นทนทานด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.949 ด้านความมั่นใจในการดำรงชีวิตอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.873 ด้านการมีสิ่งสนับสนุนทางสังคมในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.841 ด้านการมีชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงทางจิตวิญญาณในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.986 และด้านความสามารถการผ่อนคลายความเครียดและแก้ไขปัญหาในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.932

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหารายด้าน ของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (n = 863)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับพฤติกรรมการ เผชิญปัญหา
พฤติกรรมการเผชิญปัญหา			
แบบมุ่งแก้ไขปัญหา	3.915	.583	สูง
แบบมุ่งลดอารมณ์	3.874	.530	สูง
ภาพรวม	3.874	.530	สูง

จากตาราง 10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหาระดับสูงมีค่าเฉลี่ย 3.915 และพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งลดอารมณ์ระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.874

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การให้อภัยรายด้าน ของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (n = 863)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับการให้อภัย
การให้อภัย			
การให้อภัยตนเอง	3.289	.513	ปานกลาง
การให้อภัยผู้อื่น	3.124	.550	ปานกลาง
การให้อภัยสถานการณ์	3.123	.445	ปานกลาง
ภาพรวม	3.194	.389	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการให้อภัยตนเองระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.289 การให้อภัยผู้อื่นระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.124 และมี การให้อภัยสถานการณ์ระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.123

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา การให้อภัย และภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตาราง 12 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา การให้อภัย และภาวะสุขภาพจิต (n = 863)

ตัวแปร	ภาวะสุขภาพจิต	ความยืดหยุ่น ทนทาน	พฤติกรรมการ เผชิญปัญหา	การให้อภัย
ภาวะสุขภาพจิต	1.000			
ความยืดหยุ่นฯ	.378**	1.000		
พฤติกรรมการเผชิญฯ	.351**	.623**	1.000	
การให้อภัย	.440**	.238**	.139**	1.000
**p<.01				
ค่าเฉลี่ย(\bar{x})	46.014.	3.916	3.874	3.194
ส่วนเบี่ยงเบนฯ(SD)	5.860	.540	.530	.389

จากตาราง 12 พบว่า ความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์ .378 , .351 , และ .440 ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทำนายภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากปัจจัย: ความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัย

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบการถดถอยพหุคูณโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise) ของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

Model	ตัวพยากรณ์	R	R Square	Adjusted R Square	F	p-values
1	การให้อภัย	.440	.194	.193	207.032	.000
2	การให้อภัย, พฤติกรรมการเผชิญปัญหา	.528	.279	.278	101.974	.000
3	การให้อภัย, พฤติกรรมการเผชิญปัญหา, ความยืดหยุ่นทนทาน	.544	.296	.294	20.341	.000

**p<.01

จากตาราง 13 ผู้วิจัยเลือกโมเดลที่ 3 ซึ่งมีตัวพยากรณ์ ปัจจัยความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัย โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ร้อยละ 29.6 และมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .544 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของปัจจัยด้าน ความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัย ที่สามารถร่วมกันทำนายภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตัวแปรอิสระ	b	Std. Erroe	Beta	t	p-values
(Constant)	12.717	1.765		7.203	.000
ความยืดหยุ่น ทนทาน	.121	.027	.168	4.510	.000
พฤติกรรมการ เผชิญปัญหา	.119	.022	.194	5.305	.000
การให้อภัย	.216	.017	.373	12.659	.000

**p<.01

จากตาราง 14 แสดงว่า ความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัย สามารถทำนายภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ .121 , .119 และ .216 ตามลำดับ (constant = 12.717)

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 14 สามารถนำมาสร้างเป็นสมการในการทำนายภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดังต่อไปนี้

สมการในการทำนาย

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_i = 12.717 + 0.121X_1 + 0.119X_2 + 0.216X_3$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Y_i} = 0.168(Z_{X_1}) + 0.194(Z_{X_2}) + 0.373(Z_{X_3})$$

โดยที่ \hat{Y} หมายถึง ภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปคะแนนดิบ

\hat{Z}_{Y_i} หมายถึง ภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปคะแนนมาตรฐาน

a หมายถึง ค่าคงที่ (constant)

X_1 หมายถึง ความยืดหยุ่นทนทาน

X_2 หมายถึง พฤติกรรมการเผชิญปัญหา

X_3 หมายถึง การให้อภัย

ภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ = 12.717 (ค่าคงที่) + 0.121(ความยืดหยุ่นทนทาน) + 0.119(พฤติกรรมการเผชิญปัญหา) + 0.216(การให้อภัย)

การสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง สัมภาษณ์ทหารกองประจำการ และทหารชั้นประทวนที่ปฏิบัติงานในค่ายสิรินธร (พื้นที่ปฏิบัติงาน จังหวัดยะลา) และ กองพลทหารราบที่ 15 (พื้นที่ปฏิบัติงาน จังหวัดปัตตานี) กลุ่มละ 5 คน เป็นจำนวน 20 คน โดยชื่อที่ใช้ในการสนทนาเป็นนามสมมติทั้งหมด พบว่า

1. ปัจจัยด้านความยืดหยุ่นทนทาน

ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความยืดหยุ่นทนทานทั้งด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านความมั่นใจในการดำรงชีวิตอยู่ ด้านการมีสิ่งสนับสนุนทางสังคม ด้านการมีชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงทางจิตวิญญาณ และด้านความสามารถในการผ่อนคลายความเครียดและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

1.1 ด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จะเห็นได้จากการที่ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถปรึกษาพูดคุยกับเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา เวลาเจอปัญหาหรือเหตุการณ์ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ดังเช่น คำพูด ของ

- ทหารชั้นประทวนสอง พูดว่า “มีความเข้มแข็งทางจิตใจครับ เพราะว่าอยู่ที่นี่ก็มีเพื่อนมีพี่ที่แบบเราจะทำอย่างไร ก็ให้คำปรึกษาไม่ว่าจะทำอะไรก็ตาม กินเที่ยวเล่น สนุกสนานมันไม่ต้องเครียดอะไรกับเรื่องที่ว่าข้างนอกที่มันเกิดเหตุอะไรครับ”
- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “คือแบบว่าอยู่ได้ทำงานร่วมกับพี่ๆได้ครับพี่ๆช่วยสอนงานอะไรอย่างนี้ ผมก็ได้ศึกษาอยู่ครับ”

ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีความสอดคล้องกับข้อความถามในแบบประเมินความยืดหยุ่นทนทานด้านความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในข้อที่ 1 กล่าวคือ เป็นคนที่ชอบพูดคุยกับคนอื่น

1.2 ด้านมั่นใจในการดำรงชีวิตอยู่ จะเห็นได้จากการที่ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงสามารถดำรงชีวิตได้ถึงแม้ว่า ต้องพบเจอกับเหตุการณ์หรือวิกฤติที่เข้ามาในชีวิต ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนท้าย พูดว่า “ที่สามจังหวัดนี้ ก็คือปัญหาที่อาจจะอะไรพวกนี้ เราก็จะไปไหนมาไหนต้องระมัดระวังตัว อย่าประมาทอะไรพวกนี้ครับ แล้วยังปัญหาเรื่องหนี้สิน หรือเรื่องเงินเราก็ต้องบริหารกันเองครับ ถ้าไม่มีเงินจากที่เราเคยได้ แต่เรามายู่สามจังหวัด ก็อาจจะ

มีเงินเบี้ยเลี้ยงมันก็อาจจะช่วยกันไปได้ครับ แต่ก็อยู่ได้ครับ ก็คืออยู่ สามจังหวัด ปัญหาที่แก้ได้อยู่ครับ ส่วนเรื่องครอบครัวอาจจะมีบ้างอะครับ อาจจะห่างเหินครอบครัว แฟนจะคิดถึงอะไรพวกนี้ครับ แล้วก็ต้องกลับไปดูแลเขาด้วยครับ ส่วนมากก็จะเป็นเรื่องครอบครัว เราก็ต้องดูแลแบบว่าไปกลับทุกสัปดาห์กลับไปดูแล วันจันทร์ก็กลับมาทำงาน ก็ไปกลับตลอด 4 ปี ครับ”

- พลทหารโป่ง พูดว่า “มีภรรยาแล้วก็แม่ ตอนนี่ก็ไม่มีใคร ต้องจ้างอย่างเดียว จ้างคนกรีดยาง เพราะว่าแม่เราก็ตัดไม้ได้แก่แก่แล้ว แฟนก็ตัดไม้เป็น เนี่ยผมก็จะเก็บเงินตรงนี้สะสมแล้วส่งกลับบ้านให้ใช้เงิน”
- ทหารชั้นประทวนบิว พูดว่า “ไม่กลัวครับ ก็แล้วแต่ดวง เขาทำหน้าที่ของเขา เราไม่ประมาทก็พอครับ ไม่เป็นไรเลยครับ”

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่า ทหารมีความยืดหยุ่นทนทานด้านจิตใจในการดำรงชีวิตอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามแบบประเมินความยืดหยุ่นทนทาน ข้อที่ 6 กล่าวคือ เป็นคนที่มีความอดทนต่อความยากลำบากได้ดี

1.3 ด้านการมีสิ่งสนับสนุนทางสังคม จะเห็นได้จากการที่ทหารมีครอบครัวไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ญาติ หรือเพื่อนร่วมงานที่คอยให้การช่วยเหลือยามที่ทุกข์ใจหรือมีปัญหาเข้ามาในชีวิต ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนมาย พูดว่า “ปัญหาที่เกิดขึ้นกับผมไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตครับ ไม่สามารถแก้อะไรก็ปรึกษาครอบครัว พ่อ แม่ เพื่อน ว่ามีวิธีแก้ปัญหานี้ได้อย่างไรแบบนี้ครับ”
- ทหารชั้นประทวนเล็ก พูดว่า “มันมีอยู่ปัญหาส่วนเล็กๆน้อยๆบางครั้งเราไม่เข้าใจอะไร เราก็สามารถคุยกับครอบครัวบ้าง เช่น รุ่นพี่ หรือ หัวหน้าอะไรแบบนี้ครับ”

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าทหารมีความยืดหยุ่นทนทานด้านการมีสิ่งสนับสนุนทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบประเมินความยืดหยุ่นทนทาน ข้อที่ 7 สามารถเล่าความทุกข์ให้กับคนที่ท่านไว้วางใจฟังได้

1.4 ด้านการมีชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงทางจิตวิญญาณ จะเห็นได้จากการที่เวลาทหารมีปัญหาอยู่ในภาวะที่วิกฤติในชีวิต ยังคงสามารถผ่านพ้นไปได้ ด้วยการยึดหลักศาสนาที่ตนเองนับถือ มีสิ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจที่เป็นตัวช่วยให้ชีวิตยังคงดำเนินต่อไปได้ ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “ยึดหลักศาสนาครับ”
- พลทหารกิม พูดว่า “แรกๆก็ไม่กล้ามาเหมือนกันครับก็ไม่รู้ว่าจะอยู่ยังไง แต่พอเข้ามา ก็ได้รู้ว่าการเป็นอยู่ยังไง มันคือได้เจออะไรหลายๆสิ่งหลายๆอย่าง ก็ภูมิใจครับ”

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทหารมีความยืดหยุ่นทนทานด้านการมีชีวิตอยู่ด้วยความมั่นคงทางจิตวิญญาณ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบประเมินความยืดหยุ่นทนทาน ข้อที่ 2 เมื่อมีความทุกข์ท่านมีที่พึ่งทางใจที่ทำให้รู้สึกอบอุ่นใจ และ ข้อที่ 14 นำหลักคำสอนทางศาสนาหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาปฏิบัติเมื่อมีความทุกข์

1.5 ด้านความสามารถในการผ่อนคลายความเครียดและแก้ไขปัญหาก็เห็นได้จากถึงแม้ว่าบางครั้งทหารมีปัญหาที่ถ้าโหมเข้ามาในชีวิตโดยไม่ทันตั้งตัว แต่ยังสามารถจัดการและเผชิญกับเหตุการณ์เหล่านั้นได้พร้อมทั้งยังสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “ก็ต้องอยู่ได้ครับ ก็ชีวิตต้องเดินต่อไป”
- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “ตัวผมเองก็ต้องวางแผนในการทำงานของผม”
- พลทหารแดน พูดว่า “ก็เหมือนว่าพ่อแม่ป่วยอะไรแบบนี้ ก็สามารถขอผู้บังคับบัญชาลากลับบ้านไปดูแลพ่อแม่ได้ครับ”

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าทหารมีความยืดหยุ่นทนทานด้านความสามารถในการผ่อนคลายความเครียดและแก้ไขปัญหาก็เห็นได้จากข้อคำถามในแบบประเมินความยืดหยุ่นทนทาน ข้อที่ 11 การแก้ไขปัญหาก็มีประสบการณ์มากขึ้น และ ข้อที่ 15 ไม่จมอยู่กับเรื่องเลวร้ายในอดีต

2. ปัจจัยด้านพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหา

ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหา ทั้งพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหาก็เห็นได้จากเวลาที่ทหารมีปัญหาที่ต้องเผชิญและต้องจัดการ ทหารมีวิธีการในการจัดการเพื่อให้ตนเองสามารถผ่านพ้นอุปสรรคที่เข้ามาในชีวิตได้

2.1 พฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหาก็เห็นได้จากเวลาที่ทหารมีปัญหาที่ต้องเผชิญและต้องจัดการ ทหารจะเลือกใช้วิธีการในการจัดการหรือแก้ปัญหาก็สาเหตุของปัญหาโดยตรงมีการคิดวิเคราะห์ถึงปัญหา และหาแนวทางในการแก้ปัญหาก็เหมาะสมได้ไม่เพื่อให้ตนเองสามารถผ่านพ้นอุปสรรคที่เข้ามาในชีวิตได้ ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนวุธ พูดว่า “สมมุติปัญหาเข้ามาก็คือ จะหาแนวทางข้างต้นแก้ไขปัญหา พอทราบปัญหาแล้ว ก็จะหาวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคครับ”
- ทหารชั้นประทวนเมฆ พูดว่า “สมมุติว่าเป็นงานในหน้าที่ กรณีทำงานเยาะๆ ก็ผลักดันเร่งด่วนให้ออกพ้นจากตัวเราก่อน”
- ทหารชั้นประทวนแกน พูดว่า “ของผมหรือครับ ผมก็ปรึกษาคนที่มีความรู้มากกว่า”

- พลทหารกิม พูดว่า “เรื่องครอบครัว เพราะมันมีผลกระทบต่อครอบครัว ไม่มีใครช่วยดูเมีย และลูกที่บ้านครับ มันก็ต้องหาคนมาอยู่เป็นเพื่อน ญาติ พี่น้อง เวลาเรากลับไปถึงไปอยู่กับครอบครัวครับ”

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าทหารมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งแก้ไขปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ข้อที่ 3 พยายามหาหนทางที่จะแก้ไขอุปสรรค ไม่มีอะไรหยุดยั้งได้ ข้อที่ 5 เมื่อพบปัญหาท่านจะแก้ไขที่สาเหตุของปัญหานั้นโดยตรง และข้อที่ 8 แก้ไขปัญหาจากหลายมุมที่ต่างกันจนกว่าจะเจอทางออกที่เหมาะสม

2.2 พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งลดอารมณ์ จะเห็นได้จากเวลาที่ทหารมีปัญหาที่ต้องเผชิญ และต้องจัดการ ทหารมักใช้วิธีการหลีกเลี่ยง หรือเบี่ยงเบน เพื่อให้ตนเองสามารถผ่านพ้นอุปสรรคที่เข้ามาในชีวิตได้ ดังเช่นที่

- พลทหารพามี พูดว่า “แก้ปัญหโดยการอยู่คนเดียวบ้าง ไปเล่นกับเพื่อนบ้าง ฟังเพลงครับ”
- ทหารชั้นประทวนสอง (นามสมมุติ) พูดว่า “เวลามีเรื่องวิกฤติที่เข้ามาในชีวิตเรา ก็นอน แล้วก็ไม่ต้องคิดอะไร หรือไม่ก็เวลามีปัญหาอะไร ก็จะไปเดินหนีดีกว่าครับ”
- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “คือผมก็ปรึกษากับแฟนพูดคุยกับแฟนปล่อยเรื่องที่เราเครียดๆ ก็คุยกับแฟน”

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าทหารมีพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งลดอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบประเมินพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ข้อที่ 11 พุดระบายความไม่สบายใจหรือปัญหาในการทำงานให้บุคคลสนิทและไว้วางใจฟัง และ ข้อที่ 13 หากิจกรรมต่างๆทำมากขึ้น เช่น ฟังเพลง เล่นกีฬา ฝึกยิงปืน

3. ปัจจัยด้านการให้อภัย

ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการให้อภัยตนเอง ให้อภัยผู้อื่น และให้อภัยสถานการณ์ จะเห็นได้จากเวลาที่ทหารมีความซุนเคืองใจ โกรธ โมโห ที่เกิดจากการกระทำทั้งตนเอง หรือจากบุคคลอื่น หรือแม้แต่จากสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เดือดร้อน แต่ทหารสามารถละทิ้งความซุนเคืองใจ ไม่ตอบโต้ ไม่เคียดแค้น และลดความคิดอารมณ์เชิงลบได้ในที่สุด

3.1 การให้อภัยตนเอง จะเห็นได้จากเวลาที่ทหารรู้สึกว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความสูญเสีย หรือความผิดพลาด แต่ทหารสามารถยกโทษให้กับตนเองได้ โดยการลดความรู้สึกผิด และมีความหวัง พร้อมทั้งยอมรับความจริง เรียนรู้ข้อบกพร่อง และให้ออกาสกับตนเอง ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนวุธ พูดว่า “ก็ตอนสูญเสียเพื่อน เพื่อนโดนยิง พยายามปรับตัวครับ เราต้องดำเนินชีวิตทำงานอะไรต่อไปครับ”
- ทหารชั้นประทวนบิว พูดว่า “ก็ต้องรับได้ครับ คนเราชีวิตต้องเดินต่อไป”

- ทหารชั้นประทวนไมค์ พูดว่า “คืออย่างแรกเราต้องยอมรับมัน เพราะมันเกิดขึ้นมาแล้ว แต่ ว่าเรื่องที่เราจะทำจิตใจกลับมาเหมือนเดิมมันต้องใช้เวลา”
- ทหารชั้นประทวนมาย พูดว่า “เราสามารถไปมองย้อนอดีตได้ ทำการแก้ไข แต่ว่าก็ได้ นำความคิดเรื่องที่ไม่ดีไม่จมปลักกับมันที่เกิดขึ้น เราผ่านมันได้ ก็มาอยู่กับปัจจุบัน”
- ทหารชั้นประทวนต่าย พูดว่า “เพราะว่ายังไงเราก็มีอนาคตของเราเอง ก็ไม่ใช่ว่าเกิด เหตุการณ์อะไรขึ้นมาแบบนี้เราจะหมดอะไรตายอยาก เราก็ต้องนึกถึงอนาคตตัวเองด้วย”

นั่นแสดงให้เห็นว่าทหารมีการให้อภัยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบวัดการให้อภัย ข้อที่ 1 เมื่อทำผิดพลาดท่านจะให้โอกาสตนเองในการเริ่มต้นใหม่ ข้อที่ 2 ยอมรับกับผลที่ตนเองได้ทำลงไป และข้อที่ 4 เวลาช่วยให้ท่านเข้าใจในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับตนเองที่ท่านได้ทำไป

3.2 การให้อภัยผู้อื่น จะเห็นได้จากเวลาที่ทหารรู้สึกว่าคุณคนอื่นเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความโกรธ ขุ่นเคืองใจ ไม่พอใจ หรือทำให้ตนเองเดือดร้อน แต่ทหารลดความรู้สึกโกรธนั้นได้ ใช้เหตุผลและมองการกระทำเหล่านั้นด้วยความเมตตา ยังคงรักษาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ดังเช่นที่

- พลทหารโต้ง พูดว่า “ก็คิดว่าเราทำไงไม่ให้ทะเลาะกัน ทะเลาะกันเรื่องอะไรถ้าเป็นเรื่องใหญ่ๆเราก็ให้อารมณ์สงบก่อนแล้วค่อยมาเคลียร์กันว่าใครถูกใครผิด แล้วก็ขอโทษ”
- พลทหารกิม พูดว่า “นี่ถึงสิ่งดีๆที่ผ่านมารึบ”
- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “ผมว่าผมเป็นคนที่โกรธง่ายแต่ลืมง่าย แล้วก็ลืมเหตุการณ์นั้นไป”

นั่นแสดงให้เห็นว่าทหารมีการให้อภัยผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบวัดการให้อภัย ข้อที่ 2 ให้ออกาสในการแก้ตัวใหม่กับคนที่ทำให้ท่านเดือดร้อน และ ข้อที่ 9 ยอมรับว่าทุกคนมีโอกาสทำผิดพลาดได้ รวมถึงคนที่เคยทำร้ายท่านด้วย

3.3 การให้อภัยสถานการณ์ จะเห็นได้จากเวลาที่ทหารต้องประสบกับเหตุการณ์ที่เลวร้ายในชีวิต หรือ เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ก่อให้เกิดความสูญเสีย ความเดือดร้อน แต่ทหาร ยังคงแสดงความจริงใจที่อยากจะช่วยให้สถานการณ์เหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลับมาสงบอีกครั้ง และเปิดใจยอมรับกับเหตุการณ์ที่เลวร้าย โดยการค้นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ลดความรู้สึกโกรธ และไม่หลบหลีกต่อสถานการณ์นั้น ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนมาย พูดว่า “เหมือนเราทำงานที่นี่ ก็คือต้องคิดแล้วว่าสักวันหนึ่งต้องมีผิดพลาดต้องมีเกิดเหตุการณ์”
- พลทหารจูน พูดว่า “บางทีมีอะไรที่บ้านก็กลับไม่ได้ คือต้องทำใจยอมรับครับเพราะว่าเขาต้องปล่อยไปตามผลัดตามรอบ”
- ทหารชั้นประทวนมั่ง พูดว่า “คือพี่ชายก็เป็นนายสิบอยู่สนามโดนยิงโดนระเบิด ผมก็ตกใจคิดว่าพี่ชายผมจะเสีย ตอนนั้นที่พี่ชายผมโดนผมเห็นว่าทำไมมันขนาดนี้ล่ะครับ ต้องโดนอย่างนี้

เลยหรือครับ มาเป็นทหารมาทำงานมาช่วยประชาชนแต่ก็โดนอย่างนี้ด้วยครับ แต่หลังจากที่พี่ชายผมหายดีผมก็เลยได้คิดมาอยู่นี้แทนพี่ครับ”

- พลทหารกลิ้ง พูดว่า “ตั้งใจมาเพราะสมัครมา ก็เลยตั้งใจจะไปลงสนามอยู่แล้ว คือว่าเราอยากจะช่วยให้พื้นที่สงบสุข”

นั่นแสดงให้เห็นว่าทหารมีการให้อภัยสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบวัดการให้อภัยข้อที่ 17 แม้ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะสร้างความเดือดร้อนให้ ท่านมีความหวังว่าทุกอย่างจะดีขึ้น ข้อที่ 19 สามารถทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับท่านได้ และข้อที่ 21 กล้าที่จะเผชิญหน้ากับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เลวร้ายที่เกิดขึ้นได้

4. ภาวะสุขภาพจิต

ทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีภาวะสุขภาพจิตเหมือนคนทั่วไป จะเห็นได้จากการที่ทหารสามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบและกดดันในชีวิตได้ค่อนข้างดีจนสามารถจัดการกับความคิด อารมณ์ การแสดงออกต่อและผู้อื่น จนไม่เกิดอาการเจ็บป่วยทางจิต สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม โดยไม่ก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น ดังเช่นที่

- ทหารชั้นประทวนวุธ พูด “ตั้งใจแล้วก็ต้องดูว่าปัญหาที่ประเจียดตอนนั้นใหญ่หรือเล็กขนาดไหนครับ ชั้นแรกก็ต้องสติก่อนครับ”
- พลทหารบวม พูด “ของผมห้ามีวิกฤติเข้ามา ผมก็จะปรึกษาญาติ พี่น้อง หรือว่าขอกำลังใจเมียแบบนี้ครับ โทรปรึกษาอะไรแบบนี้ครับ ถ้าคิดว่าวิกฤติที่เข้ามาถ้าแก้ไขด้วยตนเองไม่ได้”
- พลทหารกิม พูด “ของหมกตอนที่จับใบดำใบแดงมา ผมก็เป็นห่วงคุณพ่อคุณแม่ ไม่รู้จะอยู่ได้ยังไงใครจะดูแล ช่วงผมฝึก 2 เดือน ผมก็ไม่ได้กลับบ้าน ไม่ได้โทร ไม่ได้คุยกัน ผมก็ต้องตั้งตรงนั้นไว้ก่อนแต่ว่าผมก็ทำหน้าที่ของผม”
- พลทหารแดง พูด “ของหมกครับคิดถึงคนข้างหลังครับ เหมือนมาฝึกทหารใหม่ๆกังวลอยู่เหมือนกันครับ เครียดอยู่เหมือนกันครับ เพราะว่าเราได้มาอยู่ในระเบียบวินัยของทหารแบบนี้ครับ เลยต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์นั้นๆครับ หรือบางทีก็เหมือนกับแมนครับ ก็ต้องคิดถึงอนาคตว่าถ้าเกิดเราหนีทหารไปนั้น บางทีอนาคตเราก็ต้องไปอยู่มนคุกอะไรแบบนี้ครับ แล้วก็คิดถึงคนข้างหลังด้วยครับ ว่าพ่อแม่ เราจะอยู่ยังไงครับเราจะทำอะไรเราต้องคิดถึงให้ไกลครับ”
- ทหารชั้นประทวนวุธ พูด “ในการดำเนินชีวิต เราก็กต้องดำเนินชีวิตต่อไป คือว่ามันอาจจะมึราบรื่นบ้างไม่ราบรื่นบ้าง”

ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าทหารมีภาวะสุขภาพจิตดี ซึ่งสอดคล้องกับข้อคำถามในแบบประเมินภาวะสุขภาพจิต ข้อที่ 6 มีความมั่นใจว่าสามารถแก้ปัญหาได้ ข้อที่ 8 มั่นใจที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นในชีวิต และข้อที่ 15 สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน